

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
факультет № 6
Кафедра кримінального права та кримінології

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ

з навчальної дисципліни

*«Кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадської безпеки та
громадського порядку»*

вибіркових компонент освітньої програми першого рівня вищої освіти

081 Право (Правозастосування)

Харків, 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 25.09.2023 № 8

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 21.09.2023 № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 22.09.2023 № 8

Розглянуто на засіданні кафедри кримінального права та кримінології
(протокол № 7 від 28.08.2023 р.)

Розробники:

1. Професор кафедри, доктор юридичних наук, професор В. П. Ємельянов
2. Доцент кафедри, кандидат юридичних наук, доцент В. Г. Кундеус
3. Доцент кафедри, кандидат юридичних наук, доцент А. О. Наумова

Рецензенти:

1. В.о. завідувача кафедри кримінально-правових дисциплін юридичного факультету Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна, кандидат юридичних наук, доцент Г.С. Рибалко
2. Професор кафедри кримінального права і кримінології факультету № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор А. М. Ященко

Номер та назва змістового	Кількість годин відведених	ур	и
---------------------------	----------------------------	----	---

[illegible]

		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота		
Семестр № 6								
Тема № 1. «Кримінально-правова характеристика та кваліфікація злочинів проти громадської безпеки»		6	0	10	-	100	Перелік нормативної бази: 1 –7, 8-10, 12 Основна література: 1-11 Додаткова література: 1 – 6, 11.	
Тема № 2 «Кримінально-правова характеристика та кваліфікація злочинів проти громадського порядку»		2	0	5	-	87	Перелік нормативної бази: 1-3, 7, 10,11 Основна література: 3,5,7,10 Додаткова література: 7-11.	
	210	8	0	15	-	187	Екзамен	

3. Методичні вказівки до семінарських (практичних, лабораторних) занять

Хід проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття (5 хв.)

1. Перевірка наявності студентів та їх підготовки до заняття.
2. Визначити мету та завдання заняття, місця теми в структурі навчальної дисципліни, міждисциплінарних зв'язків практичної спрямованості навчального матеріалу.

3. Роз'яснити план та порядок проведення заняття, наголосити на особливостях розгляду окремих питань та практичних завдань, що потребують особливої уваги з урахуванням стану законодавства та судової практики.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Проведення попереднього контролю рівня теоретичної підготовки студентів до практичного заняття шляхом вибіркового опиту студентів з питань теми практичного заняття (15 – 20 хв.).

2. Розгляд виконаних під час самопідготовки практичних завдань з колективним обговоренням можливих варіантів рішень (50 хв.)

3. Розв'язання практичних завдань без їх попереднього позааудиторного розгляду студентами (факультативна частина практичного зайняття у разі наявності часу).

III. Порядок проведення заключної частини заняття (10 – 15 хв.)

1. Підведення підсумків засвоєння студентами знань теоретичного матеріалу, практичних вмінь і навичок їх використання під час розгляду практичних завдань.

2. Додаткове роз'яснення питань, що викликали певні ускладнення щодо їх розв'язання на практичному занятті.
3. Оцінювання підготовки кожного студента до практичного заняття з аргументацією отриманої оцінки за роботу на занятті.
4. Постановка завдань студентам на самопідготовку до наступних занять.

Практичне заняття № 1

Тема: *Поняття кваліфікації кримінальних правопорушень проти громадської безпеки та громадського порядку*

Навчальна мета – поглибити та закріпити знання студентів про поняття, види та підстави кваліфікації кримінальних правопорушень, поняття та види кримінальних правопорушень та їх складів, елементи кримінальних правопорушень та ознаки складів кримінальних правопорушень, правила кваліфікації при конкуренції та колізії правових норм.

Кількість годин – 2 г.

Місце проведення – аудиторія.

Навчальні питання заняття:

1. Поняття та види кваліфікації кримінальних правопорушень. Підстави кваліфікації кримінальних правопорушень.
2. Вчинення кримінального правопорушення як фактична підстава його кваліфікації. Поняття та види кримінальних правопорушень.
3. Склад кримінального правопорушення як юридична підстава кваліфікації діяння. Поняття та види складів кримінальних правопорушень.
4. Елементи кримінального правопорушення та ознаки складу кримінального правопорушення.
5. Правила кваліфікації при конкуренції норм. Відмінність конкуренції від колізії правових норм, шляхи подолання колізії.
6. Значення судової практики та її узагальнень з окремих категорій кримінальних справ для правильного тлумачення і застосування кримінально-правових норм Особливої частини КК.
7. Кваліфікація попередньої злочинної діяльності.
8. Кваліфікація злочинів вчинених у співучасті.

Література:

Перелік нормативної бази: 1, 2, 3.

Основна література: 7, 10

Додаткова література: -

Практичне заняття № 2

Тема: *Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадської безпеки*

Навчальна мета – поглибити та закріпити знання студентів про поняття та види кримінальних правопорушень проти громадської безпеки та їх

відмежування від певних адміністративних правопорушень, кримінально-правову характеристику діянь, передбачених статтями 255 – 257, 260 КК, що передбачають відповідальність за створення злочинних об'єднань та участь у них, а також сприяння їх створенню, виробити вміння та навички визначення ознак цих складів злочинів та відмежування від суміжних складів.

Кількість годин - 6 г.

Місце проведення – аудиторія.

Навчальні питання заняття:

1. Поняття та види кримінальних правопорушень проти громадської безпеки. Відмежування цих діянь від певних адміністративних правопорушень.

2. Загальна кримінально-правова характеристика злочинів що, передбачені статтями 255 – 257, 260 КК. Поняття та види злочинних об'єднань. Міжнародно-правові та вітчизняні підстави окремої криміналізації їх створення.

3. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки складу створення злочинної організації (ст. 255 КК). Підстави застосування заохочувальної норми, встановленої у ч. 6 ст. 255 КК.

4. Об'єктивні, суб'єктивні та кваліфікуючі ознаки складу сприяння учасникам злочинних організацій та укриття їх злочинної діяльності, передбаченого ст. 256 КК. Відмежування від ст. 396 КК.

5. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки складу бандитизму (ст. 257 КК). Поняття та ознаки банди, організації озброєної банди, участі у банді та участі у вчинюваному нею нападі.

6. Об'єктивні, суб'єктивні та кваліфікуючі ознаки складу злочину, передбаченого ст. 260 КК. Підстави застосування заохочувальної норми, встановленої у ч. 6 ст. 260 КК.

Література:

Перелік нормативної бази: 1-3,5,6,9,12

Основна література: 3 – 6,10.

Додаткова література: 1-2

Практичне заняття № 3

Тема: *Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадської безпеки*

Навчальна мета – поглибити та закріпити знання студентів про терористичні злочини за темою заняття, про поняття, відмітні риси та рівні тероризму як негативного соціального явища, відмежування його від суміжних соціальних явищ, поняття та види терористичних злочинів та складів злочинів, конструктивні ознаки складу терористичного акту і особливості кваліфікації за цим складом злочину; виробити вміння та навички визначення ознак цього складу злочину та відмежування його від суміжних складів злочинів.

Кількість годин - 6 г.

Місце проведення – аудиторія.

Навчальні питання заняття:

1. Загальна характеристика кримінально-правової протидії тероризму. Відмітні риси та рівні тероризму.
2. Відмежування тероризму від терору, війни, агресії, геноциду.
3. Терористичні злочини та склади злочинів.
4. Відмежування терористичних злочинів від злочинів з ознаками тероризування та інших насильницьких діянь.
5. Об'єктивні, суб'єктивні та кваліфікуючі ознаки складу терористичного акту (ст. 258 КК). Підстави застосування заохочувальної норми, передбаченої у ч. 6 ст. 258 КК.
6. Відмежування терористичного акту від диверсії (ст. 113 КК).
7. Відмежування терористичного акту від бандитизму (ст. 257 КК).
8. Відмежування терористичного акту від піратства (ст. 446 КК).
9. Відмежування терористичного акту від умисного вбивства, вчиненого способом, небезпечним для життя багатьох осіб (п. 5 ч. 2 ст. 115 КК).
10. Відмежування терористичного акту від хуліганства, вчиненого із застосуванням вибухових речовин чи вибухових пристроїв (ч. 4 ст. 296 КК).

Література:

Перелік нормативної бази: 1-3,4,10

Основна література :3-6,9,10

Додаткова література: 3-6,12

Практичне заняття № 4

Тема: *Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадської безпеки*

Навчальна мета – поглибити та закріпити знання студентів про інші терористичні злочини за темою заняття, про їх поняття і види, конструктивні ознаки відповідних складів злочинів і особливості кваліфікації за цими складами; виробити вміння та навички визначення ознак цих складів злочинів та відмежування їх від суміжних складів.

Кількість годин - 8 г.

Місце проведення – аудиторія.

Навчальні питання заняття:

1. Об'єктивні, суб'єктивні та кваліфікуючі ознаки складу втягнення у вчинення терористичного акту (ст. 258-1 КК). Відмежування від складу втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність (ст. 304 КК).
2. Об'єктивні, суб'єктивні та кваліфікуючі ознаки складу злочину, що встановлює відповідальність за публічні заклики до вчинення терористичного акту (ст. 258-2 КК). Відмежування від публічних закликів до насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або до захоплення влади, а також розповсюдження матеріалів із закликами до вчинення таких дій (ч. 2 ст. 109 КК).

3. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки складу злочину, що встановлює відповідальність за створення терористичної групи чи терористичної організації (ст. 258-3 КК). Визначення поняття «терористична група» та «терористична організація» на підставі положень ст. 28 КК, а також статей 255, 257, 260 КК. Підстави застосування заохочувальної норми, передбаченої ч. 2 ст. 258-3 КК.

4. Об'єктивні, суб'єктивні та кваліфікуючі ознаки складу сприяння вчиненню терористичного акту (ст. 258-4 КК). Відмежування від статей 258-1, 256, 396 КК.

5. Об'єктивні, суб'єктивні та кваліфікуючі ознаки складу фінансування тероризму (ст. 258-5 КК). Підстави застосування заохочувальної норми, передбаченої ч. 4 ст. 258-5 КК. Відмежування складу фінансування тероризму (ст. 258-5 КК) від складу фінансування дій, вчинених з метою насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади, зміни меж території або державного кордону (ст. 110-2 КК).

Література:

Перелік нормативної бази: 1-3,4,10

Основна література : 3-6, 9, 10

Додаткова література: 3-6,12

Практичне заняття № 5

Тема: *Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадської безпеки*

Навчальна мета – поглибити та закріпити знання студентів про кримінальні правопорушення проти громадської безпеки, що пов'язані з незаконним поводженням зі зброєю та іншими небезпечними предметами, а також про діяння, що порушують правила, які забезпечують громадську безпеку, за темою заняття, про їх поняття і види, конструктивні ознаки і особливості кваліфікації за цими складами; виробити вміння та навички визначення ознак цих складів кримінальних правопорушень та відмежування від суміжних складів.

Кількість годин - 12 г.

Місце проведення – аудиторія.

Навчальні питання заняття:

1. Загальна кримінально-правова характеристика злочинів, пов'язаних з незаконним поводженням зі зброєю та іншими небезпечними предметами (статті 261 – 266 КК).

2. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки складу нападу на об'єкти, на яких є предмети, що становлять підвищену небезпеку для оточення (ст. 261 КК).

3. Об'єктивні, суб'єктивні та кваліфікуючі ознаки складу злочину, що встановлює відповідальність за викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних

матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем (ст. 262 КК);

4. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки складу незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами (ст. 263 КК). Підстави застосування заохочувальної норми, передбаченої ч. 3 ст. 263 КК.

5. Об'єктивні, суб'єктивні та кваліфікуючі ознаки складу, що передбачає відповідальність за незаконне виготовлення, переробку чи ремонт вогнепальної зброї або фальсифікацію, незаконне видалення чи зміну її маркування, або незаконне виготовлення бойових припасів, вибухових речовин чи вибухових пристроїв (ст. 263-1 КК).

6. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки складу, що встановлює відповідальність за погрозу вчинити викрадення або використати радіоактивні матеріали (ст. 266 КК).

7. Загальна кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень, що порушують правила, які забезпечують громадську безпеку (статті 259, 267 – 270-1 КК).

8. Об'єктивні, суб'єктивні та кваліфікуючі ознаки складу, що передбачає відповідальність за завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності (ст. 259 КК).

9. Об'єктивні, суб'єктивні та кваліфікуючі ознаки складу порушення встановлених вимог пожежної безпеки (ст. 270 КК).

10. Об'єктивні, суб'єктивні та кваліфікуючі ознаки складу умисного знищення або пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства (ст. 270-1 КК).

Література:

Перелік нормативної бази: 1-3, 7, 8, 9, 10

Основна література: 2-5, 7, 8, 10

Додаткова література: 2

Практичне заняття № 6

Тема: *Кримінально-правова характеристика та кваліфікація злочинів проти громадського порядку»*

Навчальна мета – поглибити та закріпити знання студентів про кримінальні правопорушення проти громадського порядку за темою заняття, про поняття хуліганських діянь та ознаки їх складів у кримінальному законі, конструктивні ознаки складу хуліганства і особливості кваліфікації за цим складом кримінального правопорушення, виробити вміння та навички визначення ознак цього складу та відмежування його від суміжних складів кримінальних правопорушень.

Кількість годин - 4 г.

Місце проведення – аудиторія.

Навчальні питання заняття:

1. Поняття та види кримінальних правопорушень проти громадського порядку. Відмежування цих діянь від певних адміністративних правопорушень.

2. Загальна характеристика хуліганських діянь та їх складів у кримінальному законі.

3. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки складу хуліганства (ч. 1 ст. 296 КК).

4. Мотив явної неповаги до суспільства як суб'єктивна ознака складу хуліганства та як об'єктивно-суб'єктивна складова при вчиненні хуліганського діяння в реальній дійсності.

5. Зміст особливої зухвалості та виняткового цинізму.

6. Зміст хуліганства, вчиненого групою осіб (ч. 2 ст. 296 КК).

7. Зміст судимості за хуліганство та опору представникові влади, або представникові громадськості, який виконує обов'язки з охорони громадського порядку, чи іншим громадянам, які припиняли хуліганські дії (ч. 3 ст. 296 КК).

8. Зміст вчинення хуліганства із застосуванням вогнепальної або холодної зброї чи іншого предмета, спеціально пристосованого або заздалегідь заготовленого для нанесення тілесних ушкоджень (ч. 4 ст. 296 КК).

9. Особливості кваліфікації хуліганства, вчиненого із застосуванням вибухових речовин чи вибухових пристроїв. Відмежування цього виду хуліганства від вчинення терористичного акту (ст. 258 КК).

Література:

Перелік нормативної бази: 1-3,7,10,11

Основна література: 3-5, 7,8, 10

Додаткова література: 8,9,11

Практичне заняття № 7

Тема: *Кримінально-правова характеристика та кваліфікація злочинів проти громадського порядку»*

Навчальна мета – поглибити та закріпити знання студентів про інші кримінальні правопорушення проти громадського порядку за темою заняття, про їх поняття і види, конструктивні ознаки відповідних складів кримінальних правопорушень і особливості кваліфікації за цими складами; виробити вміння та навички визначення ознак цих складів та відмежування від суміжних складів кримінальних правопорушень.

Кількість годин - 8 г.

Місце проведення – аудиторія.

Навчальні питання заняття:

1. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки групового порушення громадського порядку (ст. 293 КК);

2. Об'єктивні, суб'єктивні та кваліфікуючі ознаки складу, що встановлює відповідальність за масові заворушення (ст. 294 КК);

3. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки складу, що встановлює відповідальність за заклики до вчинення дій, що загрожують громадському

порядку (ст.295 КК). Відмежування від складів злочинів, передбачених ч. 2 ст. 109 і ст. 258-2 КК.

4. Об'єктивні, суб'єктивні та кваліфікуючі ознаки складу наруги над могилою, іншим місцем поховання або над тілом померлого (ст. 297 КК).

5. Об'єктивні, суб'єктивні та кваліфікуючі ознаки складу незаконного проведення пошукових робіт на об'єкті археологічної спадщини, знищення, руйнування або пошкодження об'єктів культурної спадщини (ст. 298 КК).

6. Об'єктивні, суб'єктивні та кваліфікуючі ознаки складу знищення, пошкодження або приховування документів чи унікальних документів Національного архівного фонду (ст. 298-1 КК);

7. Об'єктивні, суб'єктивні та кваліфікуючі ознаки складу жорстокого поводження з тваринами (ст. 299 КК).

8. Об'єктивні, суб'єктивні та кваліфікуючі ознаки складу втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність (ст. 304 КК). Особливості ознак суб'єкта цього складу та суміжних складів, що встановлюють відповідальність за втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність. Відмежування від складів, передбачених статтями 150-1, 258-1 КК.

Література:

Перелік нормативної бази: 1-3,7,10,11

Основна література: 3-5, 7,8, 10

Додаткова література: 8- 11

4 . Рекомендована література (основна, додаткова), інформаційні та навчальні ресурси в інтернеті

Нормативні акти:

1. Конституція України : Закон України від 24.06.1996 р. № 254к. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>

4. Про боротьбу з тероризмом : Закон України від 20.03. 2003 р. № 638-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15#Text>

5. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за злочини, вчинені злочинною спільнотою : Закон України від 04.06.2020 р. № 571-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/671-20#Text>

6. Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо відповідальності за злочини, вчинені злочинною спільнотою : Проект Закону

України від 02 грудня 2019 року № 2513. URL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=2513&skl=10

7. Про застосування судами законодавства про відповідальність за втягнення неповнолітніх у злочинну чи іншу антигромадську діяльність. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 27.02.2004 р. № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-04#Text>

8. Про судову практику в справах про викрадення та інше незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими пристроями чи радіоактивними матеріалами : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26.04.2002 р. № 3. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003700-02#Text>

9. Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинених стійкими злочинними об'єднаннями : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 23 грудня 2005 р. № 13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013700-05#Text>

10. Про практику застосування судами кримінального законодавства про повторність, сукупність і рецидив злочинів та їх правові наслідки : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 04.06.2010 р. № 7. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-10#Text>

11. Про судову практику у справах про хуліганство : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 22.12.2006 р. № 6. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va010700-06#Text>

12. Про схвалення Стратегії боротьби з організованою злочинністю : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2020 р. № 1126-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1126-2020-%D1%80#Text>

Навчальна література:

Основна література:

1. [Вознюк А.А., Дудоров О.О., Чернявський С.С.](#) Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені злочинною спільною (статті 255, 255-1, 255-2, 255-3, 256 КК України). Норма права. 2021. 130 с.

2. Голубош В. В. Кримінальна відповідальність за злочини проти громадської безпеки, предметом яких є зброя, бойові припаси, вибухові речовини та вибухові пристрої (статті 262, 263, 263-1, 264 КК України) : монографія. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2020. 340 с.

3. Кримінальне право України. Особлива частина : навчальний посібник / А. А. Васильєв, О. О. Житний, Є. О. Гладкова та ін.; за заг. ред. О. М. Литвинова. Харків : Право, 2020. 656 с.

4. Кримінальне право. Особлива частина : підручник / за ред. О. О. Дудорова, Є. О. Письменського. Т.2. Луганськ : Вид-во «Елтон-2», 2012. 780 с.

5. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник / за ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна; 6-те вид., перероб. і допов. Харків:

Право, 2020. 768 с. Крамаренко Ю. М., Скок О. С., Шевченко Т. В., Хашев В. Г. Сучасні питання протидії організованим злочинності в Україні та закордоном : монограф. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 216 с.

6. Основи кваліфікації злочинів: навч. посіб. / за заг. ред. М. І. Панова. Харків: Право, 2019. 378 с

7. Кваліфікація злочинів у діяльності Національної поліції України : навчальний посібник / за заг. ред. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : Константа, 2017. 448 с.

8. Кириченко О.В., Чорний О.М., Шамара О.В. Протидія терористичним актам в Україні: кримінально-правові та кримінологічні засади : монограф. Дніпро : Дніпров. гум. ун-т, ЛПРА, 2022. 181 с.

9. Мельник М. І., Хавронюк М. І. . *Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України*. К., 2016. URL : <https://legalexpert.in.ua/komkodeks/uk/81-uky/1694-16.html>.

10. Нікітін А.О. «Злодій у законі» у кримінальному законодавстві: зарубіжний досвід та процес запровадження в Україні. Порівняльно-аналітичне право. 2020. № 2. С. 167-171.

Додаткова література:

1. Бахурська О. Поняття «злочинна спільнота»: проблеми правового та кримінологічного визначення. Підприємництво, господарство і право. 2020. № 1. С. 190-195.

2. Вознюк Андрій Андрійович. Кримінально-правові ознаки організованих груп і злочинних організацій : монографія. К : Нац. акад. внутр. справ, 2015. 192 с.

3. Васілін М. М. Кримінальна відповідальність за сприяння вчиненню терористичного акту : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право. Луганськ, 2014. 197с.

4. Тероризм: визначення і сутність : монографія / А. В. Коростиленко, Б. Д. Леонов, І. М. Рижов; за заг. ред. В. В. Крутова, І. І. Мусієнка, В. П. Ємельянова. Київ : Нац. акад. СБУ, 2015. 192 с.

5. Ємельянов В. П. Антитерористичне законодавство: поняття, система, шляхи вдосконалення : монографія. Харків : Право, 2016. 88 с.

6. Шамара О. В., Бантишев О. Ф., Чорний Р. Л. Протидія терористичній діяльності (кримінально-правові аспекти) : монографія. Київ : Наук.-вид. відділ НА СБ України, 2011. 160 с.

7. Кузнецов В. В. Кримінально-правова охорона громадського порядку та моральності в українському вимірі : монографія. Київ : Інтерсервіс, 2012. 908 с.

8. Уварова Н. В. До проблеми кримінальної відповідальності за жорстоке поводження з тваринами. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2018. № 4. С. 138–140. URL: : <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/3241/1/15.pdf>

9. Івахненко О. А. Кримінальна відповідальність за хуліганські діяння: хуліганські злочини та склади злочинів : монографія / за заг. ред. В. П. Ємельянова. Харків : Право, 2016. 184 с.
10. Песцов Р. Г. Суб'єкт та суб'єктивна сторона складу злочину за ст. 299. П'ятнадцяті Юридичні читання: Правове забезпечення розвитку освіти і науки в контексті євроінтеграції України (До 185-річчя НПУ імені М. П. Драгоманова) : матеріали міжнар. наук. онлайн-конференції, м. Київ, 1–2 квіт. 2020 р. Київ, 2020. С. 129–132. URL: <https://cutt.ly/XIbMgD6>
11. Шаблистий В. В., О. А. Галемін. Кримінальна відповідальність за хуліганство, пов'язане з опором особам, наділеним владними повноваженнями під час виконання службових обов'язків, чи іншим громадянам, що припиняли хуліганські дії: монографія / за заг. ред. В. В. Шаблистого. Дніпро: Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2017. 164 с.
11. . Чорний О. М. Кримінально-правові та кримінологічні засади протидії терористичному акту : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 259 с. .